Lieta Nr.11096292617
KA04-0487-19/6

S P R I E D U M S
L a t v i j a s vRāerpduāb l i k a s
Rīgā 2019.gada 15.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Juris Stukāns,
tiesnese Ludmila Poļakova, tiesnese Žaneta Vēvere,
piedaloties prokurorei Lāsmai Zebuliņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu saistībā ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūras prokurora Sergeja Aleksejeva apelācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 25.marta spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 116.pantā, izdarīšanā, proti, par to, ka /pers. A/ izdarīja citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību).

[2] Par pirmās instances tiesas spriedumu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūras prokurors S.Aleksejevs iesniedza apelācijas protestu, lūdzot atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 25.marta spriedumu un taisīt jaunu spriedumu, kurā atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 116.pantā, izdarīšanā atbilstoši celtajai apsūdzībai un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz desmit gadiem un ar probācijas uzraudzību uz trīs gadiem.

[3] Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza arī apsūdzētais /pers. A/, norādot, ka viņam piespriestais sods ir pārāk bargs.

[4] Krimināllietas iztiesāšanas gaitā apelācijas instances tiesas sēdē Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore L.Zebuliņa grozīja /pers. A/ celto apsūdzību saistībā ar noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu maiņu, nemainoties noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai.

[5] Krimināllietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi krimināllietā esošos pierādījumus, atzīst, ka /pers. A/ izdarīja citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību) šādos apstākļos.

/pers. A/ 2017.gada 24.decembra vakarā, kriminālprocesā precīzāk nenoskaidrotā laikā, atrodoties dzīvoklī /adrese A/, būdams alkohola ietekmē, nevaldīdams dusmas, tīši, ar roku vienu reizi iesita /pers. C/ pa galvu, kā rezultātā /pers. C/ nokrita uz muguras uz dīvāna, tad /pers. A/ ar rokām novilka viņu nost no dīvāna, kā rezultātā /pers. C/ nokrita no dīvāna uz grīdas un palika guļošā stāvoklī.

Pēc tam /pers. A/ ar roku satvēra /pers. C/ aiz apģērba un piecēla līdz sēdus stāvoklim un, turot ar roku, ar otro roku sita, kā arī spēra /pers. C/ kriminālprocesā nenoskaidrotas reizes pa galvu un ķermeni.

Pēc tam /pers. A/ /pers. C/ pārstāja turēt un /pers. C/ nokrita uz grīdas, bet /pers. A/ turpināja spārdīt uz grīdas guļošo /pers. C/ pa galvu un pa ķermeni.

Pēc tam /pers. A/ palūdza /pers. B/ palīdzēt iznest no dzīvokļa ārā /pers. C/. /pers. A/, ar rokām turot /pers. C/ aiz kājām, un /pers. B/, ar rokām turot /pers. C/ aiz rokām, iznesa viņu no dzīvokļa uz ielas, kur nolika krūmos uz zemes.

Pēc tam /pers. A/ atkal tīši iespēra kriminālprocesā nenoskaidrotas reizes uz zemes gulošajam /pers. C/.

Kopumā /pers. A/ nodarīja /pers. C/ ne mazāk kā 31 traumējoša spēka sitienu un spērienu, turklāt 29 no tiem nodarīti pa cilvēka dzīvībai svarīgām ķermeņa daļām, un, proti, pa galvu ne mazāk kā 13 spēka pielikšanas vietās, kakla apvidū ne mazāk kā 2 spēka pielikšanas vietās, ķermeņa apvidū ne mazāk kā 14 spēka pielikšanas vietās, apzināti pieļaujot, ka viņa darbību rezultātā var iestāties /pers. C/ nāve.

Minēto sitienu un spērienu rezultātā /pers. C/ tika nodarīti šādi miesas bojājumi:

- slēgta galvas trauma ar plašiem galvas zemādas asinsizplūdumiem, sejas sistām brūcēm, asinsizplūdumiem un sistām brūcēm mutes gļotādā, asinsizplūdumiem uz galvas mīksto audu lēvera iekšējās virsmas, asinsizplūdumiem abos deniņu muskuļos, asinsizplūdumiem sejas zemādas audos, apakšžokļa dubultlūzumu ar asinsizplūdumiem apkārtējos audos, asinsizplūdumiem zem galvas smadzeņu cietā un mīkstiem apvalkiem, galvas smadzeņu sasitumu, asinsizplūdumu galvas smadzeņu vēderiņos;

- kakla trauma ar kakla ādas nobrāzumiem, kakla zemādas asinsizplūdumu, mēles kaula labā lielā raga un vairogskrimšļa lūzumiem ar asinsizplūdumiem apkārtējos audos, asinsizplūdumiem rīkles un balsenes gļotādā;

- slēgta krūšu kurvja trauma ar krūšu kurvja zemādas asinsizplūdumu un multipliem ādas nobrāzumiem, abpusējiem ribu lūzumiem pa vairākām anatomiskām līnijām ar asinsizplūdumiem apkārtējos audos un vietām ar pleiras bojājumu, asinsizplūdumiem pleiras dobumos, krūšu kaula lūzumu ar asinsizplūdumiem apkārtējos audos, asinsizplūdumiem plaušu audos, asinsizplūdumu sirds pamatnes taukaudos;

- slēgta vēdera trauma ar zemādas asinsizplūdumu un multipliem ādas nobrāzumiem vēdera apvidū, asinsizplūdumi abu nieru tauku kapsulās un retroperitoneālā telpā, asinsizplūdumu lielā taukplēvē, asinsizplūdumiem resnās zarnas un tievo zarnu apzarnī, asinsizplūdumiem mezentērija saknē ar mezentērija audu plīsumiem, aknu plīsumu, asinsizplūdumu liesas saknes apvidū, liesas plīsumiem, asinsizplūdumu vēderplēves dobumā.

Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai, iestājoties politraumai, kura noritēja kā slēgta galvas trauma, kā kakla trauma, kā slēgta krūšu kurvja trauma, kā slēgta vēdera trauma un atrodas tiešā cēloņsakarībā ar /pers. C/ nāves iestāšanos 2017.gada 24.decembrī.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kāds paredzēts Krimināllikuma 116.pantā.

M o t ī v u d a ļ a

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi procesā iesaistītās personas, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurora S.Aleksejeva apelācijas protests ir daļēji pamatots, bet apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzība ir nepamatota.

[7] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurors apelācijas protestā pamatoti norāda, ka pirmās instances tiesa, sniedzot pierādītā

noziedzīgā nodarījuma aprakstu, nepamatoti izslēdza no noziedzīgā nodarījuma apraksta apsūdzētā vainas formu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajai daļai notiesājoša sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīga nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot cita starpā apsūdzētā vainas formu.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu izdarīja ar netiešu nodomu, un norādīja sprieduma motīvu daļā tam attiecīgu pamatojumu (sprieduma 11.-12.lapa), kam kolēģija piekrīt.

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka, lai gan pirmās instances tiesa vērtēja apsūdzētā vainas formu, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajai daļai pirmās instances tiesai bija jānorāda arī sprieduma aprakstošajā daļā apsūdzētā vainas forma, kas ir viena no pierādītā noziedzīgā nodarījuma un juridiskās kvalifikācijas pazīmēm.

Krimināllietu tiesas kolēģija piekrīt prokurora norādītajam, ka personas vainas formas konstatācija ir viena no pazīmēm, kas nosaka noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju, kā arī to vai vispār persona ir saucama pie krimināltatbildības, un kas konkrētajā gadījumā ir būtiska, lai atzītu, ka /pers. A/ izdarīja tieši slepkavību, nevis tīšu smagu miesas bojājumu, kas bijis par iemeslu cietušā nāvei.

[7.1] Ņemot vērā minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un ir sniedzams jauns noziedzīgā nodarījuma apraksts, minot apsūdzētā vainas formu.

[8] Krimināllietas iztiesāšanas gaitā apelācijas instances tiesas sēdē Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore L.Zebuliņa grozīja /pers. A/ celto apsūdzību saistībā ar noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu maiņu, nemainoties noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai.

Prokurore grozīja apsūdzības faktiskos apstākļus par laiku, kad /pers. A/ iesita /pers. C/, proti, apsūdzības daļu "naktī no 2017.gada 24.decembra uz 2017.gada 25.decembri" grozīja uz "2017.gada 24.decembra vakarā" un par laiku, kad /pers. C/ iestājās nāve, proti apsūdzības daļu "atrodas tiešā cēloņsakarībā ar /pers. C/ nāves iestāšanos 2017.gada 25.decembrī" grozīja uz "atrodas tiešā cēloņsakarībā ar /pers. C/ nāves iestāšanos 2017.gada 24.decembrī".

[8.1] Krimināllietu tiesas kolēģija konstatē, ka prokurores grozītie faktiskie apstākļi par laiku, kad apsūdzētais iesita cietušajam un kad iestājās cietušā nāve, atbilst pirmās instances tiesas konstatētajiem noziedzīgā nodarījuma apstākļiem.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzina par pierādītiem minētos apstākļus, kas atbilst vēlāk grozītajai apsūdzībai, un norādīja tam attiecīgus pierādījumus un tiesas secinājumus.

[8.2] Tiesas sēdē prokurore neuzturēja apelācijas protestu daļā par minēto faktisko apstākļu maiņu, līdz ar to Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests šajā daļā nav vērtējams.

[9] Tāpat Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests daļā par to, ka pirmās instances tiesa nepamatoti izslēdza no noziedzīgā nodarījuma apraksta vietā, kur bija norādīts kopējais sitienu skaits 31, norādi "neilgā laika posmā", nav vērtējams, jo vēlāk grozītajā apsūdzībā šī norāde ir izslēgta.

[10] Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa sprieduma motīvu daļā ir pietiekami norādījusi pierādījumus un izdarījusi pamatotus secinājumus par /pers. A/ vainu, tajā skaitā par apsūdzētā vainas formu, Krimināllietu tiesas kolēģija neatkārtos pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

[11] Prokurors apelācijas protestā norāda, ka pirmās instances tiesa nepamatoti konstatēja, ka apsūdzētais nelasīja savas liecības, un ka nav saprotams ar kādiem pierādījumiem tiesa ir ieguvusi pārliecību, ka apsūdzētais nelasīja savas liecības.

[11.1] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurors nepamatoti norāda, ka pirmās instances tiesa ieguva pārliecību un secināja, ka apsūdzētais nepārlasīja savas liecības.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka tas, ka apsūdzētais savas liecības nav pārlasījis subjektīvu iemeslu dēļ, bet ir uzrakstījis, ka liecības ir izlasījis, nepadara notikušās darbības par neesošām, jo nekāda prettiesiska apsūdzētā ietekmēšana nav konstatēta (sprieduma 4.lapa).

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesas minētais nav vērtējams kā tiesas secinājums, ka apsūdzētais nepārlasīja savas liecības, bet gan kā tiesas norāde, ka gadījumā, ja apsūdzētais nepārlasa savas liecības, tad šis apstāklis vien nepadara procesuālās darbības par neesošām. Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa nekonstatēja, ka būtu pamats atzīt, ka procesa virzītāja nepareizi pierakstīja /pers. A/ liecības, līdz ar to tiesa pamatoti atzina, ka liecības par pieļaujamām izmantot pierādīšanā.

[12] Prokurors apelācijas protestā norāda, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzina liecinieku /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības par nepieļaujamām izmantošanai pierādīšanā, atzīstot, ka noticis Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 3.punkta pārkāpums. Prokurors norāda, ka pirmās instances tiesa nenorādīja kāds tieši pārkāpums tika pieļauts Kriminālprocesa likuma 130.panta izpratnē, lai liecības atzītu par nepieļaujamām. Prokurors uzskata, ka nav pamata atzīt liecības par nepieļaujamām tikai tāpēc, ka trīs liecinieki nopratināti vienā dienā, izmantojot datortehniku, un procesa virzītāja pieļāva vienādas drukas kļūdas.

[12.1] Aizstāvis Jānis Zaķis norādīja, ka pirmās instances tiesas atzinums, ka minēto liecinieku liecības ir nepieļaujamas izmantošanai pierādīšanā, ir pamatots.

[12.2] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst minētos prokurora argumentus par pamatotiem. Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apstāklis, ka policijas darbinieku pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir vienādas, tajā skaitā pieļautas vienādas drukas kļūdas, nenorāda, ka tās būtu iegūtas pieļaujot kādus Kriminālprocesa likuma pārkāpumus, ka tās nebūtu iegūtas no katras nopratinātās personas un ka tās būtu nepatiesas.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 3.punktam, nenorādīja kāds šī likuma pārkāpums tika pieļauts, iegūstot un procesuāli nostiprinot /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības. No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka minētie liecinieki apstiprināja tiesas sēdē nolasītās pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka, ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa nepamatoja kāpēc liecinieku liecības ir nepieļaujamas izmantošanai pierādīšanā, apstāklis, ka liecības ir iegūtas vienā dienā, pierakstītas datorrakstā un tajās ir vienādas drukas kļūdas, nedod pamatu šīs liecības atzīt par nepieļaujamām izmantošanai pierādīšanā. Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ izsaukuma vietā kopīgi pildīja policijas darbinieku pienākumus un viņi sniedza liecības par viņiem zināmajiem apstākļiem, kas varēja būt vienādas.

[12.3] Novērtējot /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajās liecībās norādītās ziņas, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka tās norāda uz apstākļiem kādi bija notikuma vietā pagalmā un dzīvoklī, tās ir saskanīgas ar pārējām iegūtajām ziņām un kopsakarā ar tām pierāda, ka /pers. A/ izdarīja /pers. C/ slepkavību. Attiecībā par precīzu laiku, kad iestājās cietušā nāve, norādāms, ka tas ir ekspertīzē noskaidrojams jautājums, ko pirmās instances tiesa pamatoti izvērtēja.

[13] Prokurors apelācijas protestā norāda, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzina saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli to, ka apsūdzētais ir vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto, jo apsūdzētais savu vainu atzina tikai daļēji. Prokurors uzskata, ka šāda nepamatota atbildību mīkstinoša apstākļa atzīšana ir novedusi pie tā, ka, nosakot apsūdzētajam sodu, tas tika ņemts vērā, tāpēc prokurors lūdz noteikt /pers. A/ smagāku sodu – brīvības atņemšanu uz desmit gadiem ar probācijas uzraudzību uz trīs gadiem.

[13.1] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurors pamatoti norāda, ka nav pamata atzīt, ka /pers. A/ ir vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto.

No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina daļēji (sprieduma 4.lapa), bet tālāk pirmās instances tiesa secināja, ka apsūdzētais ir vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto.

Apelācijas instances tiesas sēdē /pers. A/ neatzina savu vainu pēc Krimināllikuma 116.panta un norādīja, ka izdarīja sitienus, bet negribēja nonāvēt /pers. C/.

Ņemot vērā minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata atzīt par atbildību mīkstinošu apstākli to, ka apsūdzētais atzina, ka veica viņam inkriminētās darbības, bet nevēlējās nonāvēt cietušo.

[13.2] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzina, ka, izdarot citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu, ir iespējama daļēja vainas atzīšana, personai atzīstot, ka faktiskās darbības tā veica, bet tai nebija nodoms nonāvēt. Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka slepkavību var izdarīt tikai ar nodomu, un konkrētajā gadījumā apsūdzētais cietušo nonāvēja ar netiešu nodomu.

[13.3] Līdz ar to, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. A/ ir nosakāms jauns soda mērs, ņemot vērā, ka nepastāv neviens atbildību mīkstinošs apstāklis.

Krimināllietu tiesas kolēģija, ņemot vērā aizstāvja norādīto, ka apsūdzētais ir gados jauns cilvēks, lai vecinātu /pers. A/ resocializāciju un panāktu, ka viņš turpmāk pildīs likumus un atturēsies no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, uzskata, ka /pers. A/ ir nosakāma brīvības atņemšana uz astoņiem gadiem un sešiem mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz trīs gadiem.

[14] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. A/ apelācijas sūdzībā norādītais, ka soda mērs ir noteikts pārāk bargs, jo viņš aizstāvēja savu māti un savu veselību, nav pamatots, un tas neattaisno apsūdzētā rīcību, jo ar pirmās instances tiesas spriedumu tika konstatēts, ka /pers. A/ iesita cietušajam pirmais, un sitienu skaits un vietas, pa kurām tika izdarīti sitieni, nenorāda, ka /pers. A/ bija nepieciešams aizstāvēties.

[15] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka aizstāvis nepamatoti lūdz skatīt apelācijas sūdzību plašāk un mainīt noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju uz Krimināllikuma 125.panta trešo daļu.

[15.1] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa jau pamatoti izvērtēja aizstāvja minēto apstākli un, atsaucoties uz Augstākās tiesas 2003.gada apkopojumā "Tiesu prakse krimināllietās par noziedzīgajiem nodarījumiem, kas saistīti ar tīšu smagu miesas bojājumu izdarīšanu" norādīto, atzina, ka netiešs nodoms izdarīt slepkavību var izpausties vairākos veidos (sprieduma 12.lapa). Līdz ar to pirmās instances tiesa vērtēja šo apstākli un atzina, ka /pers. A/ apzināti pieļāva /pers. C/ nāves iestāšanos, līdz ar to viņš izdarīja slepkavību ar netiešu nodomu, nevis tīšus smagus miesas bojājumus, kas viņa neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei.

[16] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu no apsūdzētā /pers. A/ valsts labā piedzenama samaksa 180 *euro* par aizstāvja J.Zaķa sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā.

[17] Ņemot vērā minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 25.marta spriedums ir atceļams daļā un ir taisāms jauns spriedums.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

atcelt daļā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 25.marta spriedumu par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 116.pantā, izdarīšanā un par /pers. A/ piespriesto sodu.

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 116.pantā, izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 3 (trīs) gadiem.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus 180 (simt astoņdesmit) *euro* apmērā, nosakot termiņu nolēmuma labprātīgai izpildei – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajai tiesai Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna nolēmuma pieejamības diena ir 2019.gada 29.oktobris.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis J.Stukāns
Tiesnese L.Poļakova
Tiesnese Ž.Vēvere